औषधिद्वारा गरिने सुरक्षित गर्भपतन

परिचय

विश्व स्वास्थ्य संगठनले (WHO) ले औषधिको प्रयोगद्वारा गरिने गर्भपतन सुरक्षित र प्रभावकारी भएको प्रमाणित गरेको छ । औषधिद्वारा गरिने गर्भपतनका लागि प्रयोग हुने औषधिहरू मेफिप्रीस्टोन (Mifepristone) र मिजोप्रोष्टोल (Misoprostol) को संयुक्त रुपमा पाइने combi-pack को प्रयोग सुरक्षित र प्रभावकारी छ । महिलाहरूले यी औषधिहरूको प्रयोग गरी सुरक्षित गर्भपतन सम्बन्धि प्रजनन स्वास्थ्य अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न सक्नेछन् ।

नेपालको कानून बमोजिम औषधिको प्रयोगद्वारा गरिने सुरक्षित गर्भपतन गर्भ रहेको १० हप्ता भित्र गर्न सकिन्छ ।

सुरक्षित गर्भपतनको लागि औषधि सेवन गर्ने तरिका

१ मेफिप्रीस्टोन (Mifepristone)

मेफिप्रीस्टोन 200 mg (१ चक्की) लाई पहिलो दिनमा मुखबाट पानीले निल्नुहोस् । मेफिप्रीस्टोन औषधि प्रयोग गरेको आधा घण्टाभित्र वान्ता भएमा पुन: यस औषधिको प्रयोग गर्नुहोस् ।

२ मिजोप्रोष्टोल (Misoprostol)

मेफिप्रीस्टोन लिएको २४ देखि ४८ घण्टामा मिजोप्रोष्टोल 800mg (200mg को ४ चक्की) एकै पटक जिब्रो मुनी वा गाला र गिजाको बीचमा राखेर आधा घण्टासम्म नबोली बस्नुहोस् । आधा घण्टापछि यदि औषधीका केही अंशहरु बाँकी रहन गएमा पानीसँग निल्नुहोस् र दुखाइ कम गर्ने औषधी (Ibuprofen 400 mg) एक चक्की खानुहोस् । यदि दुखाई कम नभएमा उक्त औषधी ६-६ घण्टाको फरकमा १ चक्की फेरी खान सक्नु हुन्छ ।

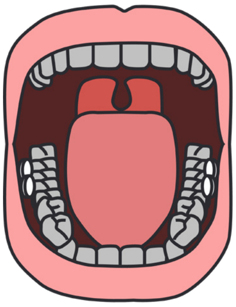

गाला र गिजाको बीचमा राख्ने तरिका

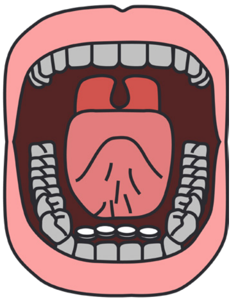

जिब्रो मुनि राख्ने तरिका

अपेक्षित असरहरू

४ चक्की औषधि प्रयोग गरेको ४-५ घण्टापछि गर्भपतन हुनको लागि निम्न अपेक्षित असरहरू हुन्छन्:

- तल्लो पेट दुख्ने र बाँउडिने ।
- सामान्यतया महिनावारी भएको बेलाभन्दा बढी रक्तश्राव हुन्छ तर कहिलेकाँही भने कम पनि हुन सक्छ ।
- योनीबाट चिप्लो, सेतो वा गुलाबी रङको तरल पदार्थ बाहिर निस्कन्छ ।

सेवाग्राहीले स्वास्थ्य संस्थामा तुरुन्तै सर्म्पक गर्नु पर्ने अवस्थाहरु

- धेरै रक्तश्राव हुनु (एक घण्टामा २ वटा वा लगातार दुई घण्टामा ४ वटा प्याड भिज्ने गरि रगत बगेमा)
- Misoprostol औषधिको लिएको १ दिनपछि १००°F भन्दा बढी ज्वरो आएमा
- रगत जाँदै नगएमा वा थोपा थोपा रगत मात्र गएमा
- दुखाई कम गर्ने औषधि खाएर पनि तल्लो पेट सहनै नसक्ने गरि लगातार दुखेमा

गर्भपतन पश्चात् गर्भ निरोधको साधनको प्रयोगको आवश्यकता

गर्भपतन पश्चात् महिला छिट्टै (८ दिनमा) गर्भवती हुन सक्ने भएकोले गर्भपतन सेवा लिईसकेपछि सेवाग्राहीहरुले आफुलाई इच्छा लागेको र आवश्यकता भएको गर्भ निरोधक साधन प्रयोग गर्नु पर्दछ । गर्भ निरोधक साधनहरु सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा नि:शुल्क पाईन्छ ।

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, औषधी व्यवस्था विभागले सुरक्षित गर्भपतन सेवाका लागि स्विकृत गरिएको औषधिहरुको नामावली (२०७८ माघ मसान्तसम्म)

- Medabon (Sun Pharmaceuticals)
- Pregno Kit (Om Pharmaceuticals)
- Mifeso (Acme Formulation Pvt Ltd)
- Mukty MTP Kit (Eskag Pharma Pvt. Ltd)
- MTP Kit (Cipla)
- Syno-Pill (SYNOKEM Pharmaceutical)
- Antipreg Kit (Intas Pharmaceuticals Ltd)

Ipas NEPAL Partners for Reproductive Justice

FWLD
अविभेद र समानताका लागि कार्यरत

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा संचार केन्द्र
टेकु, काठमाडौं